निर्वृतिंसुखं तृप्तिपूर्णकामतां ॥ ४५ ॥ प्रतिष्ठंतंमोक्षायगंतुं ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ रजःप्रवर्तकोगुणः तच्चकामेनानुबध्नातीतिकामानुबंधंदुःखादिकंचकामाद्युद्भवं अतःसर्वानर्थमूलंरजस्त्याज्यमित्यर्थः ॥ ४९ ॥ शाम्यामिकर्मभ्यउपरतिंगच्छामि परिनिर्वामिनिर्दुःखोभवामि सुखंस्वरूपसुखं केवलंनिर्विषयं ॥ ५० ॥ ५१ ॥ आत्मनास्थूलदेहेनसहगणनायांसप्तमःकामः तथाहि अन्नमयप्राणमयमनोमयविज्ञानमयाश्चत्वारःकोशाःप्रवृत्तिमत्त्वाद्रजःप्रधानाः आनंदमयआवरणरूपत्वात्तमःप्रधानःपंचमः ततःशुद्धसत्वप्राधान्यात्सबीजसमाधिःसानंदाख्यःषष्ठः तस्यापिमूलमस्मीतिप्रत्ययमात्रशरीरोमहत्तत्वाख्यःसर्वानर्थबीजभूतश्चरमःकामःसप्तमः तंहत्वा ब्रह्मैवपुरंब्रह्मपुरंप्रविष्टःस्यांयतस्तदवध्यं कुतः नास्यजरयैतज्जीर्यते नवधेनास्यहन्यतएतत्सत्यंब्रह्मपुरमितिश्रुतेः ॥ ५२ ॥ कामान्प्रथमाध्या

निर्वेदंनिर्वृतिंतृप्तिंशांतिंसत्यंदमंक्षमां ॥ सर्वभूतदयांचैवविद्धिमांसमुपागतं ॥४५॥तस्मात्कामश्चलोभश्चतृष्णाकार्पण्यमेवच ॥ त्यजंतुमांप्रतिष्ठंतंसत्वस्थोत्यस्मिसांप्रतं ॥ ४६ ॥ प्रहायकामंलोभंचसुखंप्राप्तोस्मिसांप्रतं ॥ नाद्यलोभवशंप्राप्तोदुःखंप्राप्स्याम्यनात्मवान् ॥ ४७ ॥ यद्यस्त्यजतिकामानांतत्सुखस्याभिपूर्यते ॥ कामस्यवशगोनित्यंदुःखमेवप्रपद्यते ॥ ४८ ॥ कामानुबंधंनुदतेयत्किंचित्पुरुषोरजः ॥ कामक्रोधोद्भवंदुःखमह्रीररतिरेवच ॥ ४९ ॥ एषब्रह्मप्रतिष्ठोहंग्रीष्मेशीतमिवह्रदं ॥ शाम्यामिपरिनिर्वामिसुखंमामेतिकेवलं ॥ ५० ॥ यच्चकामसुखंलोकेयच्चदिव्यंमहत्सुखं ॥ तृष्णाक्षयसुखस्यैतेनार्हतःषोडशींकलां ॥ ॥ ५१ ॥ आत्मनासप्तमंकामंहत्वाशत्रुमिवोत्तमं ॥ प्राप्यावध्यंब्रह्मपुरंराजेवस्यामहंसुखी ॥ ५२ ॥ एतांबुद्धिंसमास्थायमंकिर्निर्वेदमागतः ॥ सर्वान्कामान्परित्यज्यप्राप्यब्रह्ममहत्सुखं ॥ ५३ ॥ दम्यनाशकृतेमंकिरमृतत्वंकिलागमत् ॥ अच्छिनत्काममूलंसतेनप्रापमहत्सुखं ॥ ५४ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांतिपर्वणिमोक्षधर्मपर्वणिमंकिगीतायांसप्तसप्तत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १७७॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ भीष्मउवाच अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं ॥ गीतंविदेहराजेनजनकेनप्रशाम्यता ॥ १ ॥ अनंतमिवमेवित्तंयस्यमेनास्तिकिंचन॥मिथिलायांप्रदीप्तायांनमेदह्यतिकिंचन॥ २॥ अत्रैवोदाहरंतीमंबोध्यस्यपदसंचयं॥ निर्वेदंप्रतिविन्यस्तंतंनिबोधयुधिष्ठिर॥ ३॥

योक्तरीत्याजायत्स्वप्नसंप्रज्ञातावस्थागतान्विषयान् ॥ ५३ ॥ काममूलंअविद्यां ॥ ५४ ॥ इतिशांति॰मो॰नै॰भा॰सप्तसप्तत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १७७ ॥ ॥ ७ ॥ मंकिवदुपरमेतैवेत्युक्तम् तेनैवयोगक्षेमसिद्धिसदृष्टांतामाहअत्रेत्यादिना ॥ १ ॥ अनंतंदेशतः कालतोवस्तुतश्चापरिच्छिन्नं वित्तमिवनिगूढंकोशपंचकलक्षणगुहास्थं प्रत्यक्तत्त्वमेवास्यमेस्वरूपभूतं अतएवसर्वस्यमदनन्यत्वाद्रज्जूरगवन्मयिकल्पितत्वाच्चमेममनकिंचन अतएवाहमिथिलायामिति नस्पृश्यस्तदोषैरधिष्ठानंस्पृश्यते मरीचिनद्यापिमरुभूमेरार्द्रत्वापत्तेरितिभावः॥२॥ पदसंचयंश्लोकं वैराग्यार्थमुपन्यस्तं ॥३॥

Digitized by Google